

ÁRSSKÝRSLA

Byggðasafns Vestfjarða

fyrir árið 2017

Höfundur: Jón Sigurpálsson, forstöðumaður.

Starfsemin.

Starfsemi Byggðasafns Vestfjarða var með hefðbundnu sniði árið 2017. Safnið var opið daglega frá kl. 9-18 frá miðjum maí til 15. september. Aðgangseyrir var 1000 kr., 800 kr. fyrir eldri borgara og hópa fleiri en 10. Frítt var fyrir börn á grunnskólaaldri. Verð til hópa á vegum Vesturferða var 700 kr..

Fastir starfsmenn voru Jón Sigurpálsson, forstöðumaður, Helga Þórsdóttir, safnstjóri og Þórir Örn Guðmundsson sem er í 60% stöðu við safnið og 40% við smiðju Guðmundar J. Sigurðssonar á Þingeyri sem safnið tók undir sinn verndarvæng í ársbyrjun 2014. Auk þeirra voru sumarstarfsmenn Sara Björgvinsdóttir, Magnús Orri Magnússon og Snjólaug Ásta Björnsdóttir. Snævar Sölvi Sölvason var auk þess við afleysingar. Við smiðjuna á Þingeyri var Guðlaugur Rafn Daníelsson.

Gestir safnsins.

Gestir safnsins árið 2017 voru um 16 þúsund, sem er aukning frá fyrra ári. Sem fyrr var mikill meirihluti þeirra erlendir gestir. Flestir voru gestir Vesturferða sem komu í skipulögðum ferðum skemmtiferðaskipanna en þeir losuðu 10 þúsund. Áætlaður fjöldi gesta inn á safnsvæðið í Neðstakaupstað er á milli 25 – 30 þúsund. Sú aukning helgast af auknum fjölda skemmtiferðaskipa sem voru 99 á árinu með um 10.056 þúsund manns innanborðs. Það vekur enn og aftur eftirtekt að hlutfall gesta sem ferðast á eigin vegum, er það lágt að ekki verður við unað. Aðgangstekjur voru rúmar 12.5 milljónir króna.

Aðhaldsaðgerðir.

Það var ljóst í ársbyrjun að fjárhagsstaða safnsins var það bágborin að grípa þurfti til aðgerða. Þessi staða helgaðist af ýmsum þáttum, m.a. af handvömm við áætlunargerð svo og breyttra forsenda við launalið safnsins með fráfalli Björns Baldurssonar vegna lausnalauna og orlofsuppgjörs. Ljóst er að merki aðhaldsaðgerðanna sáust í starfsemi safnsins. Einn liður í þeirri sókn var að skera niður húsaleigu sem var safninu þung í skauti. Í ársbyrjun flutti safnið skrifstofuaðstöðu sína úr Gamla sjúkrahúsinu við Eyrartún í væntanlegt tækjaherbergi sem er á annarri hæð nýbyggingarinnar í Neðstakaupstað. Það var með trega sem við kvöddum góða vinnufélaga í Safnahúsinu á Eyrartúni en þar hafði safnið haft skrifstofuafdrepp í áratugi.

Geymslupláss sem safnið hafði sára þörf fyrir í svokölluðu Norðurtangahúsi reyndist safninu um megn var einnig sagt upp. Að auki sögðum við upp leigu í Hafnarhúsinu, þar sem 3 bátar voru hýstir yfir vetratímenn. Verður við svo að búa um sinn. Ekki þótti forsvaranlegt að leyfa sér fjárhagslega óvissuþætti sem salfiskvinnslan og veislurnar eru svo sannarlega. Var því ákveðið að halda að sér höndum í þeim efnum. Það var hinsvegar huggun harmi gegn að kostir þess að flytja skrifstofuna voru töluverðir. Meiri nálægð varð við safnið og safngripina. Fleiri sársaukafullar aðgerðir þurfti að grípa til og sárast var að fækka um eitt stöðugildi við safnið sem var óhjákvæmilegt. Einnig var ákveðið að safnið verði einungis opið á milli 9 og 5 sumarið 2018, Smiðjan á Þingeyri verður lokað um helgar, en opnað sé þess óskað. Vonast er til að með þessum aðgerðum komist reksturinn í jafnvægi áður en langt um líður.

Fundarhöld.

Helga Þórsdóttir sótti ársfund Þjóðminjasafnsins á vordögum. Starfsmenn sóttu ársfund íslenskra safnmanna (Farskóli íslenskra safnmanna) á Siglufirði í septemberlok.

Sýningar.

Safnið stóð fyrir og tók þátt nokkrum sýningum á árinu, lánaði safnmuni á sýningar og kvikmyndir, m.a. má nefna:

1. Ég var aldrei barn.
2. Harmonikkusýning í Safnahúsinu.
3. Unnið var að breytingum á annarri hæð Turnhússins og sýningarýminu gjörbreytt.

Tækjakaup.

Safnið fjárfesti í margmiðlunar tækjum vegna nýrrar grunnsýningar safnsins. Styrkur Safnasjóðs var notaður til fjárfestingarinnar.

1. Media Player x 3, 179.400 kr.
2. Button box x 3, 52.500 kr.
3. AA160 Basic amplifier, 114.000 kr.
4. SoundShower Passive 60x20 x 3, 171.600 kr.
5. Myndvarpi, ViewSonic Laser, 441.314 kr.
6. Sýningatjald 3000-PLANO-1.78-VRE, 127.332 kr.
7. Myndvarpi NEC, 120.907 kr.

Samtals eru tækjakaup safnsins vegna sýningahalds 1.207.053 kr fyrir utan VSK árið 2017.

Bárðarslippur

Ekkert var unnið við slippinn á árinu. Byggðasafn Vestfjarða hefur staðið að fjármögnun við viðgerðs slippins. Ekki tókst að afla styrkja til frekari framkvæmda.

Aðeins um Bata safnsins.

Bátar safnsins eru 15, að auki eru tveir sem eru fóstraðir fyrir Þjóðminjasafn Íslands. Vegna aðhaldsaðgerða var ákveðið að lágmarka alla vinnu við þá. Helstu verkefni ársins voru eftirfarandi:

1. **Gunnar Sigurðsson Ís 13.** Báturinn var tekinn á þurrt og málaður.
2. **Jóhanna Ís 159.** Ekki var unnið bátinn og Jóhanna var ekki sjósett.
3. **Gestur frá Vigur.** Ekki var unnið bátinn og Gestur var ekki sjósettur.
4. **Eljan Ís 590.** Ekki var unnið bátinn og Eljan var ekki sjósett.
5. **Sædís** Sædís varð fyrir því að sökkva í höfninni í ofsaveðri á jóladag. Talið er víst að báturinn hafi skorðast undir hafnarkants bíldekki með þeim afleiðingum að sjór komst inn þegar flæddi að. Báturinn var tryggður og kom ólaskaður úr þessum hremmingum.
6. **María Júlía Ba 36.** Unnið hefur verið að áætlanagerð í samvinnu við Björn Erlingsson hafeðlisfræðing og áhugamann um afdrif hennar.

Nýbyggingin.

Unnið var að fullri hönnun fyrirhugaðrar nýbyggingar árið 2016. Í árslok 2017 fóru starfsmenn safnsins á fund umhverfisstofnunar þar sem farið var yfir helstu atriði fyrirhugaðra framkvæmda.

Vélsmiðja G.J. Sigurðssonar á Þingeyri.

Að ósk erfingja smiðjunnar var unnið að því að leggja af sjálfseignarstofnunina um smiðjuna og gera hana að deild innan safnsins og liti þar með stjórn safnsins. Lögformlegri vinnu við þetta lauk á haustmánuðum og varð smiðjan að öllu leyti undir stjórn safnsins. Töluverð stjórnunar- og fjárhagsleg hagræðing fæst með þessu.

Smiðjan var í notkun allt árið og vann Þórir Örn Guðmundsson allt það sem þar var unnið. Listaháskóli Ísland nýtti sér aðstöðuna snemma vors og var gerður góður rómur af þeirri heimsókn. Vonast er eftir frekari samvinnu hér í milli. Smiðjan var opin um sumarið og hefur aukist lítillega að ferðaþjónar nýti sér hana fyrir hópa. Gestir smiðjunnar voru um 3000 á árinu.

Geymslumál

Safnið hefur sára þörf fyrir geymsluaðstöðu fyrir stærri hluti sem geymdir eru á nokkrum stöðum og einnig báta safnsins, sem teknir eru á land yfir vetrarmánuðina. Eins og fyrr segir í þessari skýrslu var óhjákvæmilegt að halda að sér höndum hvað geymslukostnað varðar. Það verður vonandi séð fyrir endann á þessu mikla vandamáli í nánustu framtíð.

SKRÁNING MUNA.

Nánast ekkert var skráð á árinu.

AÐFÖNG 2017.

Ný aðföng safnsins á árinu voru um 130 talsins.

HEIMASÍÐAN.

Byggðasafnið hefur sett upp nýtt útlit á heimasíðu safnsins, allmikið af nýju efni er þar einnig að finna nú. Við það tækifæri höfum við bætt vel í efni og upplýsingum á erlendum tungumálum.

STJÓRN SAFNSINS.

Stjórn safnsins er skipuð Gísla Halldóri Halldórssyni bæjarstjóra á Ísafirði, Jóni Páli Hreinssyni bæjarstjóra í Bolungarvík og Pétri Georg Markan sveitarstjóra í Súðavíkurbreppi. Ísafjarðarbær annaðist bókhald safnsins og einnig launabókhald. Endurskoðun Vestfjarða gekk frá ársreikningi safnsins.

LOKAORÐ.

Byggðasafn Vestfjarða er í merkilegum hópi safna sem ruddu brautina fyrir rúmum 70 árum. Þar fyrir fór fólk sem færði samfélaginu mikilsvert og fórnfúst starf og í sumum tilfellum gáfu allar eigur sínar safninu til handa. Þessir merkilegu frumkvöðlar sáu það kannski fyrir að hjá safninu og öðrum skapandi greinum lægi einn mikilvægasti vaxtarsproti samfélagsins.